

Богородица в Кюстендилско¹¹⁷

Празнуват се и двете Богородици: Малка – на 14 август и Голяма – на 28 август. В нашия край празникът го свързваме преди всичко с Голяма Богородица и с отиването на манастир и отдаването на почит цели три дни на празника, обикновено на палатки. Навремето хората ходеха пеша или с каруци, като се събираха на тумби цели родове и се придвижваха заедно едно денонощие преди датата, за да стигнат навреме за Богородица. Сега е много по-лесно – като си имат коли, отиват с тях.

Всяка година моето семейство ходим около Рилския манастир, но има наши роми, които посещават и други манастири – Бачковския, Троянския и други. По-младите, сега виждам, че приемат щафетата от старите и също не пропускат празника. Дори някои не остават три дни, а само ден или два, в зависимост от времето, с което разполагат, но почитат празника. Дишат чист въздух, ядат плодове, понеже е времето на най-голямото узряване на плодовете.

На този ден обикновено се коли курбан за здраве – например някой през годината е дал обет след преодоляно препятствие да заколи овца за Богородица. Месото не трябва да се пече, задължително само се вари. В това е разликата с Едерлез. Част от него може да се раздава за здраве на по-бедните. Курбанът се коли в дома, не на манастира, но там се носи месото и се приготвя за ядене. В миналото масово се раздаваше за здраве, а сега като че ли тази традиция се поизостави. На този ден е абсолютно забранено да се употребява алкохол, а се пият безалкохолни напитки и чиста балканска студена вода. Като отидем на манастира, още сутринта палим свещ за здраве, за да ни бъде животът по-хубав. После се настаняваме до реката покрай манастира, където стануваме през цялото време. Много е важно кюстендилските роми да се настаним до реката, защото чувстваме целебната сила на течащата ѝ вода, а през деня отиваме на разходка в планината, обикновено до „Партизанска поляна”, играем с децата различни

¹¹⁷ **Янко Шиваров.** Роден в Кюстендил преди 49 години. Сега живее в кв. „Изток”. Завършил е средно сержантско училище и е бил старшина в казармата. Служил е цели 30 години. Набляга повече на християнската традиция, но осъзнава, че в миналото неговите предшественици са били в лоното на исляма.